

Vergaderjaar 1991-1992

22 535

Wijziging van de Wet op het wetenschappelijke onderwijs en de Wet op het hoger beroepsonderwijs, in verband met verhoging van het collegegeld voor deeltijdstudenten en het examengeld voor extraneï

Nr. 4

VERSLAG

Vastgesteld 10 april 1992

De vaste Commissie voor onderwijs en wetenschappen¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, brengt als volgt verslag uit van haar bevindingen met betrekking tot dit voorstel.

Onder het voorbehoud dat de regering tijdig zal hebben geantwoord, acht de commissie de plenaire behandeling van dit wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De leden van de VVD-fractie hadden met gemengde gevoelens van het wetsvoorstel kennis genomen. Deze leden wilden in het bijzonder enige opmerkingen maken over de verhoging van het collegegeld voor deeltijdstudenten.

Het was de leden van de VVD-fractie bekend dat de verhouding tussen de hoogte van het collegegeld voor voltijd hoger onderwijs en het tarief voor deeltijd hoger onderwijs destijds vastgesteld is op 100:75, alsmede dat deze verhouding stapsgewijs gerealiseerd is.

Voorzover de hier aan het woord zijnde leden bekend, heeft de regering destijds bij de presentatie van de Heroriënteringsnota studiefinanciering als argument voor de verhoging van het collegegeld voor voltijdse studenten aangevoerd dat de studenten aldus een bijdrage leverden aan de vermindering van de tekorten op de kosten van uitvoering van de Wet studiefinanciering. Zagen deze leden het goed, dan lag het toen niet in de bedoeling de deeltijdstudenten eveneens aan de vermindering van deze tekorten te laten bijdragen. Dat is ook heel logisch, omdat deeltijdse studenten geen studiefinanciering ontvangen. Het niet bijdragen aan deze tekorten zou de verhouding collegegeld voor voltijd- en voor deeltijdstudenten brengen op 100:60. Is dit juist, zo vroegen deze leden. De in dit wetsvoorstel aangekondigde maatregel herstelt de oude verhoudingen weer en laat in feite deeltijdstudenten betalen voor de studiefinanciering van hun voltijdse collega's. Deze leden vonden dit niet redelijk. Voorts wordt deze categorie studenten door deze verhoging geconfronteerd met een cumulatieve van verhogingen van het collegegeld van ca. f 300 in 1987 tot f 1700 in 1995, hetgeen buiten proporties is. Bovendien konden de leden van de VVD-fractie geen groep bedenken die gedurende een dergelijke periode met een zo forse lastenverzwaring is of wordt geconfronteerd als de onderhavige. Deze leden

¹ Samenstelling:

Leden: Hermes, (CDA), Beinema (CDA), Van Leijenhorst (CDA), voorzitter, Niessen (PvdA), Ginjaar-Maas (VVD), ondervoorzitter, Van der Vlies (SGP), Lankhorst (Groen Links), Franssen (VVD), Jorritsma-Lebbink (VVD), Janmaat-Abee (CDA), Leijnse (PvdA), Nuis (D66), De Cloe (PvdA), Lilipaly (PvdA), Van Gelder (PvdA), Frissen (CDA), Van de Camp (CDA), Tuinstra (CDA), Netelenbos (PvdA), Versnel-Schmitz (D66), Witteveen-Hevinga (PvdA), Huijbers (CDA), Quint-Maagdenberg (PvdA).
Plv. leden: Boers-Wijnberg (CDA), G.H. Terpstra (CDA), Reitsma (CDA), Akkerman (PvdA), Kamp (VVD), Schutte (GPV), Willems (Groen Links), Dees (VVD), Korthals (VVD), Van der Hoeven (CDA), Buurmeijer (PvdA), Ter Veer (D66), Van Gijssel (PvdA), Huys (PvdA), Vermeend (PvdA), Deetman (CDA), Lansink (CDA), Roosen-van Pelt (CDA), Beijlen-Geerts (PvdA), Groenman (D66), Leerling (RPF), Van Iersel (CDA), J.H. van den Berg (PvdA).

vroegen of de regering zich realiseert dat door deze cumulatie van maatregelen in feite een zeer onvriendelijk beleid jegens deeltijdstudenten wordt gevoerd. Dit argument klemt te meer, indien bedacht wordt dat het regime voor de tegemoetkoming in de studiekosten door de, eveneens door dit kabinet geïnitieerde, wijziging van de TS21 + regeling aanzienlijk is verslechterd.

Bij dit alles realiseerden de leden van de VVD-fractie zich zeer wel dat de verhoging van de collegegelden voor deeltijdstudenten in 1988 al aanleiding is geweest voor onderzoek naar de effecten daarvan op de instroom van studenten. Hoewel op dat moment geen significant verband aanwezig leek tussen de verhoging van de collegegelden en de waargenomen daling van de instroom van deeltijdstudenten, kan toch niet zonder meer worden aangenomen dat verdergaande verhogingen uiteindelijk geen sterk negatieve gevolgen voor de instroom zullen hebben, aldus deze leden. Wil de regering in feite het in deeltijd studeren onmogelijk maken, zo vroegen de leden van de VVD-fractie.

De opmerking in de memorie van toelichting dat de voorgestelde verhogingen nadrukkelijk worden geplaatst tegenover het uitgangspunt dat de toegankelijkheid van het onderwijs gegarandeerd blijft, verdient tegen de achtergrond van het bovenstaande nadrukkelijk een nadere toelichting, aldus deze leden.

De leden van de D66-fractie hadden met belangstelling kennis genomen van dit voorstel. Blijkens de memorie van toelichting moet de reden tot de verhogingen gezocht worden in de beperkte overheidsmiddelen voor het onderwijs. Deze leden merkten op dat dit argument voor de extraneï niet op kan gaan, aangezien zij geen onderwijs volgen, of ligt het in de bedoeling extraneï recht op begeleidende hulp te geven, zo vroegen deze leden.

De leden van de GPV-fractie konden er met het oog op de beperkte overheidsmiddelen voor het onderwijs aan de ene kant wel begrip voor opbrengen dat aan groepen deelnemers van het wetenschappelijk onderwijs en het hoger beroepsonderwijs een hogere bijdrage voor deelname wordt gevraagd. Het gaat daarbij, zo constateerden deze leden, met name om extraneï en deeltijdstudenten, die respectievelijk een verhoging van het examengeld en een verhoging van het collegegeld tegemoet kunnen zien.

Aan de andere kant rezen er bij hen toch ook wel vragen ten aanzien van de toegankelijkheid van het onderwijs. Bestaat niet het gevaar dat als gevolg van met name de verhoging van het collegegeld voor deeltijdstudenten de deelname aan het hoger onderwijs terug zal lopen? Deze leden doelden daarbij met name op het effect van de maatregel voor het volgen van cursussen. Worden daaronder bijvoorbeeld ook korte cursussen verstaan en zo ja, zal van de hoogte van het collegegeld dan geen remmende werking uitgaan op het volgen van deze cursussen? Moet een dergelijke ontwikkeling met het oog op de groeiende behoefte aan hoger opgeleiden en het toenemende belang van permanente educatie niet als minder wenselijk beschouwd worden, zo vroegen deze leden.

De voorzitter van de commissie,
Van Leyenhorst

De wnd. griffier van de commissie,
Pe